FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT JEAN MISCHO

fremsat den 10. juni 1999 *

1. Den foreliggende appel er indgivet af Det Økonomiske og Sociale Udvalg (herefter »ØSU«) til prøvelse af dommen afsagt den 17. februar 1998 af Retten i Første Instans (herefter »Retten«) i sagen E. mod ØSU [1], hvorved Retten annullerede en disciplinær sanktion, der bestod i en indplacering på et lavere løntrin (en nedgang på tre løntrin), og som blev pålagt fru E., der på daværende tidspunkt var tjenestemand i lønklasse C3, femte løntrin. Afgørelsen herom var blevet truffet af ØSU's ansættelsesmyndighed den 18. januar 1996.

2. De faktiske omstændigheder, for hvilke der blev pålagt en sanktion ved denne afgørelse, er gengivet på følgende måde i den anfægtede dom.

»4 Som led i proceduren for udfærdigelsen af sagsøgerens bedømmelsesrapport for perioden mellem den 1. september 1992 og den 31. august 1994 tilsendte sagsøgerens tidligere generaldirektør i Direktoratet for Kommunikation den 30. november 1994 hende et 'forslag til bedømmelsesrapport'.

5 Ved skrivelse af 7. december 1994 fremsendte sagsøgeren en række indvendinger mod den foreslåede bedømmelse. Ved skrivelse af 16. december 1994 returnerede hun forslaget til bedømmelsesrapporten til bedømmeren med følgende bemærkninger:

'Jeg ønsker at udføre et virkeligt arbejde som sekretær, hvilket jeg ikke hidtil har haft mulighed for ved ØSU siden min tiltrædelse i 1986.

Jeg anser mig for egnet til dette arbejde, da jeg ud over mine kvalifikationer som sekretær med stenografi og maskinskrivning har bestået to universitetseksamener som lærer i spansk, som jeg vedlægger denne skrivelse, og som godtgør, at jeg behersker dette sprog. Mit kendskab til fransk er udmærket og kan ikke bedømmes af [bedømmeren], da dennes kendskab til fransk er utilstrækkeligt. Hans noter

* Originalsprog: fransk.

1 — Sag T-183/96, Sml. Pers. I-A, s. 67, og II, s. 159.

var således fuld af stavefejl, og han var nødt til at omredigere dem flere gange på grund af den tvivl, en række formuleringer efterlod ...

Siden jeg blev placeret ved Direktoratet for Kommunikation, har [bedømmeren] trængt mig ud i en marginal position og har aldrig givet mig noget arbejde som sekretær.

Når han ved sjældne lejligheder overhovedet gav mig noget arbejde, bestod det i at fotokopiere, sende en fax og søge et dokument i dokumentationsafdelingen. Kun i visse enkelttilfælde dikterede han mig nogle tekster, som jeg skulle skrive på maskine på spansk eller fransk ...

På grund af de ovenfor nævnte forhold har [bedømmeren] intet reelt grundlag for den af ham foretagne vurdering. Hvorledes og efter hvilke kriterier skulle han dog kunne bedømme et arbejde, som han aldrig har givet mig, som han ikke selv kender, og som ikke findes i Direktoratet for Kommunikation, da dette er et kunstigt og tomt direktorat uden noget indhold og nogen funktioner?

Inden for den periode, hvor jeg har været ansat ved direktoratet, har jeg været udsat for en forhånelse af [bedømmeren], idet han bag min ryg sendte hr. [X] en vanærende note den 28. marts 1994, hvori han krævede min afgang. Denne note medførte, at min stilling blev slettet af fortegnelsen over tjenestegrenene.

Den bedømmelsesrapport, som [bedømmeren] har udfærdiget, udgør et personligt, uberettiget og ærekrænkende angreb på mig, som er fuld af falske påstande ...'

6 Den 9. januar 1995 anerkendte sagsøgeren modtagelsen af den endelige bedømmelsesrapport, som bedømmeren havde udfærdiget den 20. december 1994. Rapporten var ledsaget af en note, hvori bedømmeren beklagede de bemærkninger, sagsøgeren havde fremsat i sin skrivelse af 16. december 1994. Nederst på noten var følgende angivet: 'Tilsendt den 21.12.1994: på ferie; tilsendt den 4.1.1995: på ferie; tilsendt den 5.1.1995: på ferie; tilsendt den 6.1.1995: på ferie'. Sagsøgeren anfægtede noten ved skrivelse af 10. januar 1995 til bedømmeren, med kopi til anden bedømmer, og sagsøgeren gentog heri de bemærkninger, som er nævnt ovenfor, og tilføjede følgende:

'Jeg skal bede Dem om ikke at tage hensyn til bemærkningerne om min ferie, da denne ikke vedkommer Dem og ikke henhører under Deres kompetence.

Desuden skal jeg anmode Dem om at udvise respekt over for mig og at holde Dem strikte inden for grænserne af de bestemmelser, som er fastsat i vedtægten og de i øvrigt gældende regler. Afhold Dem fra at fremsætte ærekrænkende udtalelser om mig og at udsætte mig for en uberettiget behandling og for forhånelser.

Efter vedtægtens artikel 57 har tjenestemanden ret til en årlig ferie med den overordnedes godkendelse. De er imidlertid utvivlsomt ikke den overordnede for mit vedkommende. Hold Dem inden for grænserne af Deres kompetence.

Det er en selvmodsigelse, når De taler om et regelmæssigt arbejde i Deres skrivelse af 20. december 1994 (punkt 4.a.3), da De aldrig har tildelt mig nogen arbejdsopgaver eller noget regelmæssigt hverv. Jeg er fra begyndelsen af min ansættelse blevet trængt ud i en marginal position og er uberettiget blevet erstattet af en maskinskriver fra den spanske pool, som efter Deres ordre ulovligt har tilegnet sig mit arbejde og min stilling ...'«

3. Forløbet af den disciplinære procedure er beskrevet på følgende måde i Rettens dom:

»7 Ved skrivelse af 21. februar 1995 modtog sagsøgeren underretning om, at der var iværksat disciplinær forfølgning mod hende på grund af indholdet af hendes skrivelse af 10. januar 1995. Sagsøgeren blev hørt den 6. marts 1995. Under høringen fremlagde hun et memorandum, hvori hun dels bestred at have tilsidesat vedtægten for tjenestemænd ved De Europæiske Fællesskaber (herefter 'vedtægten'), dels erklærede, at vedtægtens artikel 87 ikke var overholdt, og at skrivelsen af 21. februar 1995 ikke var behørigt begrundet.

8 Den 29. marts 1995 besluttede ansættelsesmyndigheden at indbringe sagen for Disciplinærrådet.

9 Den 9. november 1995 vedtog Disciplinærrådet en udtalelse, hvori det foreslog, at sagsøgerens avancement til et højere løntrin midlertidigt blev suspenderet. Denne udtalelse blev meddelt sagsøgeren den 30. november 1995, og den 18. december 1995 blev hun hørt på ny.

10 Den 18. januar 1996 besluttede ansættelsesmyndigheden at pålægge sagsøgeren en disciplinær sanktion for at have overtrådt vedtægtens artikel 12 og 21. Sanktionen bestod i en indplacering på et lavere løntrin, idet hendes løntrin blev nedsat fra lønklasse C3, 2. løntrin, til C3, 5. løntrin. Der blev gjort bemærkning om denne sanktion i sagsøgerens personlige aktmappe. I skrivelsen var der endvidere til godtgørelse af, at den sagsøgeren foreholdte adfærd havde en recidiverende karakter, nævnt visse handlemåder fra hendes side i 1991, 1992 og 1994, som var blevet anset for respektløse.

11 Det var angivet i afgørelsen, at den havde retsvirkning fra det tidspunkt, den blev meddelt sagsøgeren, men først ville have økonomisk virkning fra den 1. marts 1996.

12 Den 22. april 1996 indgav sagsøgeren en klage over sanktionen, som blev afvist ved skrivelse af 14. august 1996.«

4. Ved Retten fremførte fru E. fire anbringender, hvoraf det første var, at der forelå en formfejl, det andet, at der forelå en åbenbar retsvildfarelse og magtfordrejning, det tredje, at der var anlagt et åbenbart urigtigt skøn vedrørende de faktiske omstændigheder, og det fjerde, at proportionalitetsprincippet var tilsidesat.

5. Retten frifandt Kommissionen for de første tre anbringender, men gav fru E. medhold i det fjerde anbringende af følgende grunde:

»58 Det bemærkes dernæst, at det tilkommer den disciplinære myndighed at vælge en sanktion, som står i passende forhold til den påtalte adfærd, og at beslutningen herom skal træffes ud fra en generel vurdering af alle de konkrete forhold i sagen samt under hensyn til de foreliggende skærpende eller formildende omstændigheder. Retten kan ikke sætte sin egen vurdering i stedet for den disciplinære myndigheds. Derimod påhviler det den at efterprøve, om den valgte sanktion står i åbenbart misforhold til de forhold, som påtales i afgørelsen (Rettens dom af 26.11.1991, [sag T-146/89], Williams mod Revisionsretten [Sml. II, s. 1293], præmis 83, og af 17.10.1991 sag T-26/89, De Compte mod Parlamentet, Sml. II, s. 781, præmis 220, 221 og 222).

59 Det forhold, som sagsøgeren kritiseres for i denne sag, er — som Retten har fastslået ovenfor — at hun ved udnyttelsen af sin ret til at fremsætte sine bemærkninger vedrørende bedømmelsesrapporten anvendte en tone og visse formuleringer, der ikke var forenelige med den værdighed, som stillingen krævede, og med den respekt, som institutionens overordnede havde krav på. Der er imidlertid ikke tale om en grov tilsidesættelse af disse forpligtelser. Sagsøgeren anvendte således ikke en groft krænkende sprogbrug i den omtvistede skrivelse og begrundede de bebrejdelser, som hun rettede mod bedømmeren ved at redegøre for sin egen opfattelse af arbejdsforholdet til ham og sin dybe utilfredshed med det. Tilsidesættelsen af vedtægtens artikel 12 og 21 består derfor alene i, at sagsøgeren anvendte en utilbørlig og aggressiv tone og dermed ikke opfyldte kravene til sømmeligheden, således som hun i øvrigt selv erkendte i stævningen.

60 Retten finder derfor, at det var åbenbart uforholdsmæssigt at pålægge sagsøgeren en disciplinær sanktion, som bestod i, at hun blev indplaceret flere

løntrin lavere end hendes hidtidige indplacering. Dette er nemlig en alvorlig sanktion, som sjældent pålægges tjenestemænd, og som, hvis sanktionen skal stå i passende forhold til de begåede handlinger, forudsætter, at den pågældende har begået betydeligt grovere handlinger end dem, der er omhandlet i den foreliggende sag.

61 Følgelig er dette subsidiære anbringende begrundet.«

6. Som følge heraf annullerede Retten afgørelsen om pålæggelse af den disciplinære sanktion og tilpligtede ØSU at afholde sagens omkostninger.

7. Den 17. april 1998 indgav ØSU appel til prøvelse af denne dom, hvori appellanten har nedlagt påstand om, at Rettens dom ophæves, at Domstolen træffer endelig afgørelse vedrørende tvisten — idet den giver ØSU medhold i de påstande, udvalget har nedlagt i første instans, således at det i det hele frifindes for fru E.'s søgsmål — at hver part betaler sine omkostninger, og at fru E. angives i dommen med sit fulde navn.

8. Appellen er baseret på tre anbringender, som ØSU selv har sammenfattet på følgende måde:

— fejlagtig kvalificatior af de faktiske omstændigheders retlige karakter og urigtig fortolkning af artikel 12 og 21 i vedtægten for tjenestemænd i De Europæiske Fællesskaber (herefter »vedtægten«)

— manglende begrundelse for den anfægtede dom og urigtig fortolkning af vedtægtens artikel 86 og 87

— fejlagtig anvendelse af proportionalitetsprincippet og urigtig fortolkning af vedtægtens artikel 12 og 21.

Første anbringende

9. Jeg skal starte med gennemgangen af det første anbringende, hvorved ØSU har kritiseret Retten for i dommens præmis 59 at have fastslået, at overtrædelsen af vedtægtens artikel 12 og 21 »således alene består i, at indstævnte anvendte en aggressiv tone og dermed ... (tilsidesatte) kravene til almindelig sømmelighed«, selv om Retten selv antog, at denne overtrædelse vidnede om respektløshed.

10. Dette er efter ØSU's opfattelse en retlig bedømmelse af de faktiske omstændighe-

der, som må være omfattet af Domstolens prøvelsesret i appelsager.

11. Jeg er på dette punkt enig med ØSU, men kan i øvrigt ikke følge udvalget i dets anbringende, da det fremgår, at Retten i samme præmis 59 fastslog, at fru E. havde anvendt »en tone og visse formuleringer, der ikke var forenelige med den værdighed, som stillingen krævede, og med den respekt, som institutionens overordnede havde krav på«.

12. Hvordan kan man i øvrigt seriøst hævde, at det er en fejlagtig retlig kvalifikation at betegne fru E.'s adfærd som værende i strid med kravene til almindelig sømmelighed og ikke som udtryk for respektløshed, når det fremgår af ordbogen *Le Petit Robert*, at der findes et fælles synonym for sømmelighed og respekt, nemlig høflighed?

13. Jeg ville kunne forstå, at ØSU insisterede på dette punkt, hvis der i vedtægten var fastsat en særlig sanktion for respektløshed, eller hvis ØSU i det mindste angav nogle retningslinjer for, hvorledes den mener, at en adfærd, der vidner om respektløshed, bør vurderes og dermed bør udløse sanktioner.

14. Det er imidlertid ikke tilfældet, da vedtægten, som det vil fremgå af det følgende, og som ØSU i øvrigt selv har erkendt, ingenlunde knytter en bestemt sanktion til en bestemt adfærd. Det afgørende i denne sag er, at fru E. har udvist en bestemt handlemåde over for sine overordnede — uanset om denne kvalificeres som respektløs, uhøflig eller usømmelig — og at Retten på ingen måde har draget realiteten af denne handlemåde i tvivl.

15. Jeg kan heller ikke følge ØSU, når udvalget gør gældende, at den tone og de formuleringer, som fru E. anvendte i den kritiserede skrivelse, ikke skulle kunne kvalificeres som mangel på sømmelighed, og at heller ikke baggrunden for den dybtgående forværring af forholdet mellem fru E. og hendes overordnede kan henføres til dette begreb.

16. Denne baggrund er nemlig bestemt ikke uden betydning for sagen og bør også tages i betragtning på tidspunktet for valget af sanktion, hvorimod den ikke har relevans for kvalifikationen af handlingen. De udtryk, som indstævnte anvendte, var i sig selv uacceptable, uanset om hendes adfærd over for sine overordnede allerede var kritisabel inden fremsendelsen af den pågældende skrivelse.

17. Følgelig er jeg af den opfattelse, at ØSU's første anbringende må forkastes.

Andet og tredje anbringende

18. Jeg tror det må være rigtigst at behandle de to andre anbringender under ét, som ØSU har gjort gældende, og som efter min opfattelse hører sammen. ØSU's andet anbringende er, at dommen lider af en begrundelsesmangel, og at vedtægtens artikel 86 og 87 er fejlagtigt fortolket. ØSU kritiserer Retten for kun at have taget hensyn til de konkrete omstændigheder, som blev foreholdt fru E., uden at begrunde, hvorfor den ikke tog hensyn til den samlede baggrund for sagen, herunder de skærpende omstændigheder, som er nævnt i ansættelsesmyndighedens afgørelse, hvorved den forsømte at tage hensyn til, at sanktionen ifølge vedtægtens artikel 86-89 skal være fastsat på grundlag af en helhedsbedømmelse af alle de konkrete og særlige omstændigheder i sagen. Ved bestemmelsen af den egnede sanktion kan Retten i øvrigt ikke ifølge ØSU sætte sin egen vurdering i stedet for ansættelsesmyndighedens.

19. Ifølge ØSU er det i den foreliggende sag så meget alvorligere, at Retten ikke har begrundet, hvorfor den ikke tog hensyn til baggrunden for de skærpende omstændigheder, som den af ØSU i sagen anfægtede afgørelse udtrykkeligt var støttet på disse skærpende omstændigheder, ligesom disse omstændigheder havde særlig stor betydning. Følgelig foreligger der en begrundelsesmangel og er anlagt en fejlagtig fortolkning af vedtægtens artikel 86 og 87.

20. ØSU's tredje anbringende er, at Retten har foretaget en fejlagtig anvendelse af proportionalitetsprincippet og en fejlagtig fortolkning af vedtægtens artikel 12 og 21. Anvendelsen af proportionalitetsprincippet ved gennemførelsen af en disciplinær sanktion kræver, at den trufne foranstaltning er absolut nødvendig således at forstå, at der skal være et rimeligt forhold mellem sanktionen og tjenesteforseelsens grovhed. Institutionen, som er ansvarlig for pålæggelsen af en disciplinær sanktion, skal derfor vælge den, som er mindst indgribende, og som er bedst afpasset efter den begåede forseelse.

21. Efter ØSU's opfattelse er det fejlagtigt, når Retten har antaget, at den sanktion, som ØSU pålagde fru E., var uforholdsmæssig, og denne vurdering anføres at bero på dels, at Retten kvalificerede fru E.'s adfærd som »værende i strid med kravene til almindelig sømmelighed«, dels at den ikke begrundede, hvorfor den ikke fandt at burde tage hensyn til den samlede baggrund for omstændighederne i sagen.

22. Endvidere anfører ØSU, at den anfægtede afgørelse indeholder alle de oplysninger, der er nødvendige som begrundelse for den pålagte sanktion. På grund af de skærpende omstændigheder som helhed måtte fru E. indplaceres tre løntrin lavere, så meget mere som der ikke fandtes nogen formildende omstændigheder.

23. Efter ØSU's opfattelse var det berettiget på grund af indholdet af fru E.'s skrivelse, i kombination med de skærpende omstændigheder, at vælge en sanktion, som havde

direkte økonomiske virkninger for hende. ØSU handlede imidlertid i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, da det valgte den mildeste af de sanktioner, som har direkte økonomiske virkninger.

24. Jeg skal vedrørende det anførte bemærke, at den anfægtede dom ikke er helt uden begrundelse. Det fremgår nemlig ved en gennemgang af præmis 58 til 61, at Retten efter at have erindret om, at den skal begrænse sig til at efterprøve, om sanktionen står i åbenbart misforhold til den foreholdte handlemåde, gengiver omstændighederne i deres rette sammenhæng, nemlig på baggrund af bedømmelsesproceduren, og udtaler, at den pågældendes handlemåde rent faktisk var i strid med vedtægtens artikel 12 og 21, men dog ikke udgør en grov tilsidesættelse af de forpligtelser, som påhviler tjenestemanden efter disse bestemmelser. Heraf sluttede Retten, at da der ikke forelå grove tilsidesættelser, var ØSU's ansættelsesmyndighed ikke berettiget til at pålægge fru E. en disciplinær sanktion bestående i en indplacering flere løntrin lavere, hvilket er »en alvorlig sanktion, som sjældent pålægges tjenestemænd, og som, hvis sanktionen skal stå i passende forhold til de begåede handlinger, forudsætter, at den pågældende har begået betydeligt grovere handlinger end dem, der er omhandlet i den foreliggende sag«. Retten begrundede altså annullationen af sanktionen — som den fremhævede var alvorlig — med, at den klart stod i misforhold til tjenesteforseelsens karakter.

25. Jeg skal derpå erindre om Domstolens praksis vedrørende omfanget af den prøvelse, som den mener at burde udøve i sager om pålæggelse af disciplinære sanktioner, navnlig som denne praksis er kommet til udtryk i sagen F. mod Kommissionen[2]. I denne dom fastslog Domstolen:

»18I den førnævnte dom af 29. januar 1985 har Domstolen allerede henvist til sin faste praksis, hvorefter det, når de handlinger, en tjenestemand lastes for, er bevist, tilkommer ansættelsesmyndigheden at vælge den hertil svarende sanktion. Domstolen kan ikke sætte sin vurdering i stedet for denne myndigheds undtagen i tilfælde af åbenbar vildfarelse eller magtfordrejning.

...

26 Det bemærkes i den henseende, at tjenestemandsvedtægtens bestemmelser om disciplinære sanktioner (nemlig artiklerne 86-89) ikke fastsætter faste forhold mellem de heri opregnede sanktioner og de forskellige former for overtrædelse af tjenestepligterne, der begås af tjenestemændene, samt heller ikke præciserer i hvilket omfang eksistensen af skærpende eller formildende omstændigheder indgår i valget af sanktion. Valget af den sanktion, der skal pålægges i det enkelte individuelle tilfælde, er således baseret på en generel vurdering af sagens samtlige kon-

2 — Dom af 5.2.1987, sag 403/85, Sml. s. 645.

krete omstændigheder og særegenheder.«

26. Retten har altid tilstræbt at følge denne praksis, som den i øvrigt henviser til i dommens præmis 58. Skulle den ikke have anvendt denne praksis korrekt i den foreliggende sag?

27. For at kunne konstatere, om dette er tilfældet, er det nødvendigt, at dommen begrunder, hvorfor Retten — som ikke uden forklaring kan sætte sit skøn i stedet for ansættelsesmyndighedens — afviste at anerkende den begrundelse, der blev givet i den anfægtede disciplinære afgørelse for, at sanktionen stod i rimeligt forhold til forseelsen, og hvorfor Retten skønnede, at denne begrundelse var uberettiget. Dommen må også indeholde en forklaring på, hvorfor misforholdet mellem sanktionen og forseelsen var så åbenbart, at den anfægtede afgørelse burde ophæves uanset den skønsbeføjelse, der tilkommer ansættelsesmyndigheden.

28. På disse to punkter finder jeg imidlertid, at Rettens betragtninger giver anledning til kritik.

29. I afgørelsen har ØSU's ansættelsesmyndighed nemlig givet en detaljeret forklaring på, hvorfor fru E.'s skrivelse udgjorde en grov tjenstlig forseelse, foretaget en lige så detaljeret gennemgang af alle de omstændigheder, som den anså for skærpende — idet den ikke mente at kunne konstatere nogen formildende omstændigheder — og endelig redegjort for, at den pålagte sanktion, som den fandt var alvorlig, var i fuld overensstemmelse med de alvorlige bebrejdelser, som kunne rettes mod fru E.

30. De detaljerede forklaringer er gengivet fuldt ud i appelskriftet. Et er, om de udgør en sandfærdig beskrivelse af virkeligheden — hvilket det tilkom Retten at efterprøve — et andet er at se bort fra disse forklaringer. Dette synes Retten imidlertid at have gjort, da den alene begrunder annullationen af afgørelsen med, at den pålagde en alvorlig sanktion for en forseelse, som i sig selv er mindre alvorlig, i det mindste efter Rettens opfattelse.

31. Det fremgår intetsteds af dommen, at der er foretaget en efterprøvelse af, om de vurderinger, som ØSU's ansættelsesmyndighed foretog vedrørende valget af sanktion, var velbegrundede, men Retten har nøjedes med at anføre, at forseelsen var mindre alvorlig. Retten kan derfor kritiseres for at have fulgt en fejlagtig fremgangsmåde.

32. Retten kunne nemlig ikke alene ud fra den opfattelse, at forseelsen var mindre alvorlig, konkludere, at en alvorlig sanktion var uberettiget, uden i overensstemmelse med den ovenfor nævnte retspraksis at tilbagevise de argumenter, som ØSU

fremførte med støtte i den af fru E. fulgte adfærd som begrundelse for at pålægge hende en alvorligere sanktion.

33. Jeg skal i denne forbindelse hverken tage stilling til forholdet mellem forseelsen og sanktionen i den foreliggende sag eller fuldt ud tilslutte mig ØSU's anbringender til godtgørelse af, at den pålagte sanktion, som bestod i en indplacering tre løntrin lavere, helt og holdent var i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet. Til godtgørelse heraf baserer ØSU sig nemlig på en opfattelse af proportionalitetsprincippet, som er diskutabel, da den tilsyneladende beror på en sammenblanding af kravet om fuld overensstemmelse, der ikke levner noget plads for en skønsmæssig bedømmelse, og kravet om, at der blot skal være et passende forhold.

34. Jeg skal nøjes med at fastslå, at Retten ikke i den foreliggende sag har angivet, hvorfor den omstændighed, at forseelsen som sådan ikke var alvorlig, indebar, at ØSU måtte antages at have tilsidesat proportionalitetsprincippet.

35. Måske har Retten alligevel foretaget en grundig undersøgelse af forholdet mellem forseelsen og sanktionen, men dommen indeholder ikke noget spor heraf.

36. Ganske vist er dommen begrundet, men denne begrundelse er utilstrækkelig henset til de principper, der er fastsat i retspraksis vedrørende udøvelsen af beføjelsen til at pålægge disciplinære sanktioner og den retlige kontrol hermed.

37. Da Retten således ikke har givet en klar og velargumenteret begrundelse for, hvorledes sanktionen i betragtning af alle de forhold, som kunne have betydning for valget heraf, var uforholdsmæssig i forhold til forseelsen, har Retten naturligvis heller ikke kunnet påpege, hvorfor dette misforhold var åbenbart, hvilket imidlertid er en betingelse for at annullere en afgørelse som led i dens prøvelsesret.

38. Jeg er derfor af den opfattelse, at Domstolen ikke har andre muligheder end at tage anbringendet til følge og ophæve Rettens dom.

Bør Domstolen selv træffe afgørelse vedrørende realiteten?

39. Tilbage bliver at gennemgå ØSU's påstand om, at Domstolen træffer endelig

afgørelse vedrørende tvisten, såfremt Rettens dom ophæves.

40. Jeg mener af flere grunde, at denne påstand ikke bør tages til følge.

41. Den første grund er, at det er nødvendigt for at forkaste fru E.'s søgsmål, at der er skabt sikkerhed for, at den sanktion, hun blev pålagt, ikke var åbenbart uforholdsmæssig.

42. Efter min opfattelse er det imidlertid kun muligt at opnå en sådan sikkerhed, såfremt der foretages en meget omhyggelig undersøgelse af baggrunden for den begåede tjenesteforseelse.

43. Som anført summarisk af Retten selv i dommens præmis 2, »opstod der flere og flere problemer mellem sagsøgeren og hendes overordnede ved den sagsøgte institution, såvel i de indbyrdes forbindelser som over for administrationen«.

44. ØSU undser sig hverken i den disciplinære afgørelse eller i appelskriftet fra at opregne alle de negative sider ved fru E.'s adfærd og tegner et portræt af hende, som vil afholde enhver overordnet fra at ansætte hende som medarbejder i sin tjeneste.

45. Såfremt Retten foretog en fornyet prøvelse af sagen under overholdelse af princippet om »audi alteram partem«, ville det sikkert klargøre nogle punkter og måske give anledning til visse berigtigelser. F.eks. blev det anset for en skærpende omstændighed i den disciplinære afgørelse, som fru E. anfægter, at hun tidligere har modtaget to irettesættelser. En af disse blev dog annulleret ved Rettens dom i sag T-293/94 [3].

46. For øvrigt fremgår det, uden at dette giver noget grundlag for at undskylde fru E.'s adfærd, at hun og ØSU også har været modparter ved Retten i andre sager end den foreliggende. Selv om fru E. normalt ikke har fået medhold, bør det dog fremhæves,

3 — Dom af 18.6.1996, sag T-293/94, Vela Palacios mod ØSU, Sml. Pers. I-A, s. 305, og II, s. 893.

at ØSU blev tilpligtet at afholde samtlige omkostninger i sag T-25/92 [4], uanset at udvalget blev frifundet for fru E.'s påstande, fordi hun først under retssagen fik kendskab til den fulde begrundelse for den afgørelse, som hun anfægtede. I sag T-150/94 [5] fik hun tilkendt en godtgørelse på 50 000 BEF på grund af den forsinkede udfærdigelse af hendes bedømmelsesrapport.

47. Spørgsmålet er altså, om det er muligt at anse disse omstændigheder for formildende ud fra den betragtning, at hendes overordnede ved ØSU har kunnet fremkalde en følelse af frustration hos hende, som delvis vil kunne forklare den afvigende adfærd, som hun efterfølgende udviste.

48. Under alle omstændigheder finder jeg ikke, at ØSU's fremstilling af klagepunkterne over for indstævnte udgør tilstrækkeligt grundlag for Domstolen til at afgøre berettigelsen af hendes søgsmål til prøvelse af den disciplinære afgørelse, hvorved hun blev indplaceret tre løntrin lavere.

49. For det andet — hvilken grund ikke kan holdes ude fra den første — vil en hjemvisning af sagen til Retten kunne give indstævnte mulighed for at fremføre sine synspunkter, da hun, af mig ubekendte grunde, ikke var repræsenteret under den foreliggende appelsag. I øvrigt vil ØSU kunne få lejlighed til at uddybe sin opfattelse vedrørende en række tvivlsspørgsmål ved Retten, hvilket ikke har været muligt under den foreliggende sag, da den afvikles uden mundtlig forhandling.

50. For det tredje falder den form for prøvelse og vurdering af de faktiske omstændigheder, som bør foretages for at kunne træffe afgørelse i sagen, klart inden for Rettens kompetenceområde.

51. Af disse forskellige grunde, som alle skal ses i sammenhæng med beføjelsen til at foretage en afklaret og uvildig retlig prøvelse, anser jeg det for nødvendigt at hjemvise sagen til Retten med henblik på, at den foretager en fornyet gennemgang af den anfægtede afgørelse, der var truffet af ØSU, som led i »en generel vurdering af sagens samtlige konkrete omstændigheder og særegenheder«.

52. Hvad endelig angår ØSU's påstand om, at fru E.'s fulde navn nævnes i Domstolens dom, finder jeg ikke, at denne påstand bør tages til følge hvad angår den dom, som Domstolen afsiger, da denne omstændighed, at appellen tages til følge (hvis Domstolen træffer afgørelse herom), ikke foregriber Rettens afgørelse af tvisten efter hjemvisningen.

4 — Dom af 3.3.1993, sag T-25/92, Vela Palacios mod ØSU, Sml. II, s. 201.

5 — Dom af 18.6.1996, sag T-150/94, Vela Palacios mod ØSU, Sml. Pers. I-A, s. 297, og II, s. 877.

Forslag til afgørelse

53. Jeg skal følgelig foreslå,

— at dommen afsagt af Retten i Første Instans den 17. februar 1998 i sagen E. mod ØSU (sag T-183/96) ophæves, for så vidt som det heri fastslås, at den disciplinære sanktion, som Det Økonomiske og Sociale Udvalg pålagde fru E., og som bestod i, at hun blev indplaceret tre løntrin lavere, åbenbart var i strid med proportionalitetsprincippet

— at sagen hjemvises til Retten med henblik på, at den på ny tager stilling til det fjerde anbringende, fru E. har fremført

— at afgørelsen om sagens omkostninger udsættes.